

ALİ FAİK BEY

Erdal KABATEPE

Ali Faik Bey, Osmanlı Dönemi Batum Sancağı Livana Kazası başkenti Artvin'in Sirya Köyü'nde 1872 yılında doğmuştur. 1897 Türk-Yunan Savaşı'nda Epir Cephesi'nde Dömeke Meydan Muharebesi'nde gösterdiği üstün cesaret nedeni ile Altın İmtiyaz Madalyası sahibi olan Kolağası Şakir Efendi ile Safiye Hanım'ın oğludur. Annesi, babası, kız kardeşi Emine, dedesi Mustafa Efendi, dedesinin babası Şerif Ağa, Artvin'in kasabası Sirya doğumludur. Sülâlenin unvanı “Çüçünoğulları”dır. (Çüçün, küçücük, güzel ve şakrak bir kuşa verilen isimdir) Çocukluğunun büyük kısmı Sirya'da geçmiştir.

Ali Faik Bey ve ailesi, 24 Nisan 1877'de Osmanlı-Rus Savaşı'nın başlamasıyla birlikte 67 aile bir araya gelerek amcası Yusuf Efendi önderliğinde Batı'ya göç etmiştir. Göçte Ali Faik Bey, annesi ile beraber; babası ve üç yaşındaki kız kardeşi Emine ise Sirya'da kalmıştır. Çoruh Nehri'nden annesinin sırtında geçmiş ve dört günde Çoruh Vadisi'nden Batum'a ulaşmıştır. Amcası Yusuf Efendi'nin gönderdiği telgraf sonrası, Padişah II. Abdülhamit'in yolladığı bir gemi ile Gemlik'e gelmiş ve oradan Bursa'ya gidip akrabalarının yanına yerleşmiştir. Daha sonra kendileri için Bursa'da bir ev yaptırmış ve ailesi burada kalmıştır; ancak ailesi zaman zaman görevde bulunduğu yere gitmiştir. Maaşının tamamını, hep ev yapımı için yollamıştır. Kardeşi Emine'nin eşi Muallim Mustafa da (Kantarlardan), ev yapım işlerine yardım etmiştir.

Ali Faik Bey, Selimzade Mahalle Mektebi'ni bitirmiştir. Babası gibi asker olmak istemiş ve 1888 yılında rüştiyeye başvurmuştur. “*Uzun boylu, elâ gözlü, buğday tenli*” diye kaydedildiği Bursa Askerî Rüştiyesi'nden 1892 yılında mezun olmuş ve İstanbul Harp Okulu'na gitmiştir. 13 Mart 1895 tarihinde Harp Okulu'ndan mezun olunca piyade teğmen rütbesiyle 2'nci Ordu'ya tayin edilmiştir. (Sicil numarası 311-149) 10 Nisan 1895'te 2'nci Ordu 10'uncu Muvazzaf Alay 2'nci Tabur 2'nci Bölük'e rütbesi ile nakil olmuştur. 30 Ağustos 1899'da üs-

teğmen olmuş, 2'nci Ordu 19'uncu Redif (Yedek) Alay 4'üncü Kırkkilise (Kırklareli) Taburu 1'inci Bölük'e atanmış ve Babaeski'de kalmıştır. 23 Eylül 1900 tarihinde 2'nci Ordu 23'üncü Redif Alay 1'inci Kütahya Taburu 3'üncü Bölük'e, 27 Mart 1902 tarihinde 2'nci Ordu 21'inci Redif Alay 3'üncü Balıkesir Taburu 2'nci Bölük'e tayin olmuştur. 8 Ağustos 1904 tarihinde yüzbaşı olduktan sonra 2'nci Ordu 20'nci Redif Alay 3'üncü Biga Taburu 2'nci Bölük'e atanmıştır.

Geçici görevle Hayrabolu'da bulunurken Eski Zağra (Stara Zagora) kökenli Zağra Malmüdü-rü Hafız Mehmet Şükrü Efendi ile Zeliha Hanım'ın kızı, 1 Temmuz 1887 Hayrabolu doğumlu Fatma Hamdiye Hanım ile tanıştırılmış ve 1905 yılında Biga'da evlenmiştir. 1908 yılında bir kızları (Ayşe Münciye) ve 2 Eylül 1914 tarihinde bir oğulları (Ahmet Naci) dünyaya gelmiştir. Beş çocuklarından bu ikisi yaşamış, diğerleri küçük yaşta kızamıktan vefat etmiştir.

Yüzbaşı Ali Faik Efendi, 19 Şubat 1909 tarihinde 2'nci Ordu 84'üncü Muvazzaf Alay 10'uncu Bölük'e tayin edilmiştir. (14 Mart 1911 tarihinde bağlı olduğu tabur yeni teşkilât gereği 3'üncü Kolordu 22'nci Alay 2'nci Tabur adını almıştır) 15 Mayıs 1911 tarihinde 3'üncü Kolordu 22'nci Alay 3'üncü Tabur Komutanlığına tayin olmuştur. 27 Kasım 1911 tarihinde binbaşılığa terfi eden Yüzbaşı Ali Faik Efendi, 6'ncı Kolordu 46'ncı Muvazzaf Alay 2'nci Tabur'a atanmıştır.

11 Aralık 1911 tarihinde Vardar Ordusu 6'ncı Manastır Kolordusu 17'nci Tümen 51'inci Muvazzaf Alay 2'nci Tabur Komutanlığına atanmıştır. 8 Ekim 1912 tarihinde Balkan Savaşı başlamış ve Binbaşı Ali Faik Bey, 29 Ekim 1912 tarihinden itibaren 51'inci Alay Komutanlığı görevini üstlenmiştir. Binbaşı Ali Faik Bey, savaşa katıldığı 9 Eylül 1912 tarihinden itibaren aldığı ve verdiği emirleri, gelişmeleri, kayıpları gün be gün ceridesine (günlük) kaydetmiştir. Günlüğü, barış antlaşması için müzakerelerin başlaması ile 25 Mart 1913 tarihinde son bulmuştur.

Binbaşı Ali Faik Bey'in günlüğünde de yer

aldığı gibi Balkan Savaşı'nda hem düşman askerî kuvvetleri hem de eşkıya ile savaşılmıştır. Zaman zaman yiyecek sıkıntısı da çekildiği bu savaşta subaylar sadece savaşmamış, bölgede düzenin sağlanmasına da çalışmıştır. Seferler sırasında köylerden, tarlalardan geçiliyor, yöre halkı ile temas kuruluyorken aralarına sızmış düşman askerlerine ve casuslara rastlanılmıştır. Bunları ayırt etmenin çok zor olması nedeniyle subaylar, asayiş işlerini sıkı tutmuşlardır. Alınan emirlerde yağmalamaya izin verilmeyeceği, yağmalamaya kalkanın cezalandırılacağı, aksi halde bağlı oldukları bölük ve tabur komutanlarının da cezalandırılacağı açıkça bildirilmiştir. Balkan Savaşı'nın daha çok masa başında kaybedildiği ifadesi, Binbaşı Ali Faik Bey'in günlüğü ne de yansımıştır. Komutanı olduğu 51'inci Alay'ın savaş stratejisi gereği geri çekilmeleri bir yana bırakılırsa kaybettiği hiç bir çatışma olmamıştır.

Binbaşı Ali Faik Bey, "metin ve sakinliği ile bilinen demir kalpli, kıymetli", alçakgönüllü bir komutan olarak tarif edilmiştir. Ailesine ve askerliğe çok bağlı bir kişi olarak babasının Türk-Yunan Savaşı'nda yaptığı gibi Balkan Savaşı'na katılırken eşi ve üç yaşındaki kızını yanında götürmüştür. Ailesi, savaş sırasında Makedonya, Arnavutluk ve Sırbistan'da kalmıştır. Çok iyi bir savaş stratejisti olduğu da tuttuğu Balkan Savaşı'ndaki günlüklerinden anlaşılmaktadır. 3 Kasım 1912 tarihinde bölgede hiçbir Osmanlı askerinin kalmadığını düşünüp Manastır'a doğru ilerleyen Yunan 5'inci Piyade Tümeni, geri çekilmekte olan Vardar Ordusu 6'ncı Kolordu 16,17,18'inci Nizamiye Tümenleri tarafından saldırıya uğramış ve Soroviç'e kadar çekilmiştir. Osmanlı Kolordusu, Yunan Tümeni'ni takip ederek Soroviç'te bir kez daha saldırmıştır. Binbaşı Ali Faik Bey, gece kahraman askerleriyle sürünerek düşman ateş hatlarına sızmış, toparlanmalarına fırsat vermeden Yunanlıları gafil avlamış ve 06.30'da düşmanı mağlup etmeyi başarmıştır. Bu zafer, Birinci Balkan Savaşı'ndaki az sayıda Osmanlı zaferlerinden birisi olmuştur. Bu başarısı nedeniyle Binbaşı Ali Faik Bey'in terfi ettirilerek ödüllendirilmesi talep edilmiştir.

Binbaşı Ali Faik Bey, 11 Temmuz 1913 tarihinde 6'ncı Kolordu umum açığına alınmış, 18

Eylül 1913'te 6'ncı Kolordu 4'üncü Tümen 126'ncı Muvazzaf Alay 3'üncü Tabur Komutanlığı'na rütbesi ile tayin olmuştur. Bu kez eşinin ısrarlarına rağmen ailesini yanına alamamış ancak sık sık onlarla mektuplaşmıştır.

Binbaşı Ali Faik Bey, kardeşi Teğmen Mehmet Fevzi Efendi ile birlikte Çanakkale Savaşı'na katılmıştır. Cepheye gelmeden Ezine'de bir arkadaşlarını da alıp yakın dostu Yarbay Ahmet Şevki Bey ile birlikte merasim elbiselerini, kılıçlarını kuşanıp fotoğraf çektirmişlerdir. Binbaşı Ali Faik Bey 4'üncü Kolordu 11'inci Tümen 33'üncü Alay 1'inci Tabur Komutanlığı'na atanmıştır. Teğmen Mehmet Fevzi Efendi de 77'nci Alay 1'inci Tabur 2'nci Bölük'te görevlendirilmiştir. Binbaşı Ali Faik Bey Balkan Savaşı'nda olduğu gibi bu savaşta da günlük tutmuştur.

Çanakkale'de İtilaf Devletleri'nin amfibi harekatı başlar başlamaz emir alan 33'üncü Alay, 26 Nisan 1915'te (askerler yanına yemek dahi almadan, kumanyalara konulan ve ellerindeki yiyecekleri bile bırakarak) Pınarbaşı'ndaki karargâhından 05.00'te hareket etmiş, 17.20'de Çanakkale'ye varmıştır. Feribotla sevkیات başladıktan sonra 1'inci Tabur, 18.30'da Kilye İskelesi'nde karaya çıkmıştır. Binbaşı Ali Faik Bey, 26 Nisan'da Kilye'ye ayak basar basmaz acı haberle karşılaşmıştır. Kardeşi Teğmen Mehmet Fevzi Efendi, Arıburnu Muharebeleri'nde 25 Nisan gece yarısı ikinci süngü hücumunda 12 yara alarak şehit olmuştur. Binbaşı Ali Faik Bey gidip na'sına kapanmış; "Ne mutlu sana şehadet mertebesine erdin, Allah bana da nasip etsin!" diyerek cepheye dönmüştür.

33'üncü Alay'ın Kilye İskelesi'ne nakli ancak 26 Nisan'da saat 22.30'da tamamlanmıştır. 33'üncü Alay'ın daha önce cepheye ulaşip savaşa katılması planlanmış ancak bu 27 Nisan sabahı 04.30'da gerçekleşmiştir. Çanakkale'deki iki saatlik beklemeye Barbaros Zırhlısı'nın bombardıman planlaması neden olmuştur. Binbaşı Ali Faik Bey'in Çanakkale Savaşları'ndaki günlüğünde görüleceği gibi 33'üncü Alay, Arıburnu Muharebeleri'nde çok zor koşullarda savaşmıştır. Destek vermesi gereken 72'nci Alay'dan gerekli destek alınamamış, sol ka-

natta bulunması gereken 125'inci Alay'ın bir taburu ile iletişim dahi kurulamamış ve sahra bataryalarının ateşi altında kalınmıştır. 33'üncü Alay'ın 3'üncü Taburu'nda, 72 ve 77'nci Alaylar ve bazı diğer birlikler de olduğu gibi çeşitli etnik gruplardan, özellikle Halep'ten gelen, askerlerde dağılma olmuştur. Bu durum, 27 Nisan günü halihazırda subay eksikliği bulunan bölüklerde daha fazla zayıat verilmesine sebep olmuştur. Askerler süngüleriyle sürekli ilerlemeye çalışmış ancak düşmanın yayılım ateşini durdurmak mümkün olmamıştır. Bu durum, askerlerde birbirleri üzerine ateş açtıkları inancını oluşturmuş ve karışıklık meydana gelmiştir.

Binbaşı Ali Faik Bey, kardeşinin kaybından sonra acı bir olay daha yaşamıştır. 1909 yılında 2'nci Ordu'ya bağlı 84'üncü Alay'da görev yaparken tanıştığı ve Çanakkale'de harbe tutuşmadan önce hatıra fotoğrafı çektiği yakın dostu Yarbay Ahmet Şevki Bey, 29 Nisan sabah saat 06.00'da şehit olmuştur.

Binbaşı Ali Faik Bey, aynı gün saat 8.15'te 33'üncü Alay Komutanlığı'na vekâleten atanmıştır. 30 Nisan Cuma gününe zafer kazanmak için hazırlanmış, öğleden sonra askerlerine moral vermek için siperleri dolaşmıştır. Düşman hattında beklenen hareketlilik olmayınca uzanıp kontrol etmek istemiş ancak alnına isabet eden bir piyade mermisi ile orada şehit düşmüştür.

33'üncü Alay Komutanı Yarbay Ahmet Şevki Bey ve 33'üncü Alay Komutan Vekili Binbaşı Ali Faik Bey'in mezar tabelası, günümüzde Çamburnu'nda bulunmaktadır. Sıhhiye Çadırı'nın bulunduğu bu yere, yaralı olup vefat eden askerler defnedilmiştir. Ancak bahsi geçen iki komutan cephede şehit olmuştur. O günlerde başka bir görevde bulunan Alay Yaveri Üsteğmen Remzi tarafından sonradan yazıldığı anlaşılan 33'üncü Alay Harp Takrirlerine (Yazıları) atfen burası belirlenmiştir. 33'üncü Alay harp yazılarında ise Çamburnu'nda değil "*Çamburnu'ndaki şehitliğin üstünde*" olduğu ifade edilmiştir.

Başkomutan Vekili Enver Paşa, şehidin ailesine çok veciz sözler içeren bir kart yollamıştır. İki oğlunu birden şehit veren Anne Safiye Hanım, ha-

beri alınca kötürüm olmuştur. Eşi Fatma Hamdiye Hanım, çocuklarına bakmak için bu acıya dayanmış, Enver Paşa'nın şu sözleri onu ayakta tutmuştur:

"Osmanlı Orduyu Hümayunu Alay 33 Tabur 1 zevciniz Binbaşı Alif Faik Efendi bin Şakir 17 Nisan 331 tarihinde Gelibolu'da meydanı harpte bir Osmanlı Askeri'ne yakışan bir kahramanlık ve fedakârlıkla şehit oldu. Dini celili İslamın ve mukaddes vatanın müdafaası uğrunda hayatını feda edenlerin arkalarında bıraktıklarına düşen vazife yeis ve fütur değil fahri sürurdur. Bütün arkadaşları gibi Merhumun da kıymetli hatırası yalnız sizin değil daha büyük ailesi olan Ordunun kalbinde ebediyen saklı kalacağına ve intikamının düşmanlarımızdan alınacağına emin ve bununla müteselli olunuz. Muhterem Şehidin bütün yakınları ve sevenleri için Allah'tan ecir ve sabır tazarru ederek beyanı hürmet eylerim.

Başkomutan Vekili Enver"

Binbaşı Ali Faik Bey'in Çanakkale Savaşları'ndaki günlüğünün orijinalinin nerede olduğu bilinmemekle birlikte Avustralya'da olduğu düşünülmektedir. İngilizceye çevirisi Çanakkale'de Anzak Kolordusu Komutanı General William Riddell Birdwood emri ile yaptırılıp üst düzey komutanlarına dağıtılmıştır. Bu günlükte şu başlık bulunmaktadır: "*Ölü Türk Subayı'nın üstünde bulunan günlük (33'üncü Alay Komutanı Binbaşı), Güneybatı Kocadere*". Üstelik günlüğün üstünde bir de kurşun deliği bulunmaktadır. Bu durumdan alnından tek kurşunla ölen binbaşının günlüğünün cesedinden alınmayıp Arıburnu bölgesinde, 19 Mayıs 1915 günü gerçekleştirilen taarruzda oluşan kayıpların defni ve kaldırılması için verilen dokuz saatlik 24 Mayıs Ateşkesi sırasında, Anzak cesetlerini toplamakla görevli Anzak askerleri tarafından arazide bulunarak alındığı sonucu çıkarılabilir.

Günlükten beş sayfalık bir alıntıyı da Annie May Constance Summerbelle, 1 Aralık 1915'te "The Sydney Evening News" gazetesinde yayınlamıştır. Bu kayda göre May Summerbelle, AWM'ye (Avustralya Savaş Müzesi) bağışladığı alıntılara ait günlüğün aslının kimde olduğunu hatırlamadığını söylemesine rağmen gazetede günlüğün Summer-

belle'e Gelibolu'da Anzak askeri olan mühendis kardeşi Sapper W. R. Summerbelle tarafından gönderildiği belirtilmiştir.

(Binbaşı Ali Faik Bey'in oğlu da asker olmuştur. Eşi Fatma Hamdiye Hanım, oğlu ile Menemen, Bayramiç, Pasinler, Gezköy, Simav, Banaz, Lüleburgaz, Manisa, Kurtalan ve Bitlis'e gitmiş; 8 Haziran 1974 tarihinde İstanbul'da vefat etmiştir; Albay Ahmet Naci Kabatepe, 1960 yılında Bitlis'te 34'üncü Piyade Alay Komutanı iken kendi isteği ile emekliye ayrılmıştır. 26 Mart 1994 tarihinde o da İstanbul'da vefat etmiştir. 1934 yılında Soyadı Kanunu çıkınca, babasının Çanakkale Savaşları'nda şehit olduğu Kabatepe'nin ismine ilişkin olarak soyadını "KABATEPE" almıştır. Erdal Kabatepe, Albay Ahmet Naci Kabatepe'nin tek oğludur. Kabatepe Ailesi, Çanakkale Savaşları'nda iki kardeş subayı birden şehit veren tek ailedir.)

Kaynakça

- 1'nci Dünya Savaşı Çanakkale Seferi (Haziran 1914-Ocak 1916). Ankara: Genelkurmay Başkanlığı Personel Başkanlığı, 2015.
- 62 No.lu Birlik Defteri. (Resmî tıpkıçekim). T.C Milli Savunma Bakanlığı Yönetim Genel Müdürlüğü, Önleyici İşler Daire Başkanlığı, Arşiv Hizmetleri Şube Müdürlüğü.
- A Brief History of the Çanakkale Campaign in the First World War (June 1914-January 1916). Ankara: The Turkish General Staff Directorate of Military History and Strategic Studies and Directorate of Inspection Publications, 2004.
- Atatürk'ün Not Defterleri, Cilt VII. Ankara: Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı, 2007.
- Australian Imperial Force Unit War Diaries, 1914-18 War. AWM, Australian War Memorial.
- Balkan Harbi Kronolojisi. Ankara: Genelkurmay Başkanlığı, Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı, 1999.
- Balkan Savaşı'na Katılan Komutanların Yaşam Öyküleri. Ankara: Genelkurmay Başkanlığı, Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı, 2004.
- Birinci Dünya Savaşı'nda Çanakkale Cephesi (25 Nisan 1915-04 Haziran 1915). V. Cilt, II. Kitap, Ankara: Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı, 2019.
- Binbaşı Ali Faik Bey. "Çanakkale Savaşı Ceridesi" çevirisi. (İngilizce). AWM, Australian War Memorial (AWM, Avustralya Savaş Müzesi).
- Binbaşı Ali Faik Bey. Balkan Savaşı Ceridesi. Erdal Kabatepe Özel Arşivi.
- Çanakkale 1915. Ankara: T.C. Millî Savunma Bakanlığı, 1999.
- Çanakkale Muharebelerinde 19'uncu Tümen Cerideleri. C.II, Ankara: Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı, 2015.
- Desert Column. Australian Military History of the Early 20th Century, Australian Light Horse Studies Centre, alh-research.tripod.com.
- Engin, Vahdettin ve Muzaffer Albayrak. Tarihin Akışını Değiştiren Savaş Çanakkale 1915. İstanbul: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı, 2016.
- Eski 19'uncu Alay'ın ve 33'üncü Alay'ın 27 Nisan 1915 ve 17 Mayıs 1915 Tarihlerindeki Harp Yazıları. Cumhurbaşkanlığı Arşivi.
- Görgülü, İsmet. On Yıllık Harbin Kadrosu 1912 – 1922. Ankara: Türk Tarih Kurumu, 2014.
- Hall, Richard C. War in the Balkans. California: ABC-CLIO, LLC, October, 2013.
- Harp Mecmû'ası (Kasım 1915-Haziran 1918). Çev. Faruk Önal-Selman Soydemir, Kemal Erkan, Ahmet Temiz, Ömer Faruk Yılmaz, Ahmet Uçar. Ankara: Türk Tarih Kurumu, 2019.
- Harp Mecmu'ası. İstanbul: Harbiye Nezareti, Haziran-Temmuz 1916, Yıl: 1, Sayı: 10.
- Harp Mecmuası. Haz. Ali Fuat Bilkan, Ömer Çakır. İstanbul: Kaynak Kitaplığı, 2004.
- Kabatepe, Erdal. "Binbaşı Ali Faik Bey" Özel Arşivi.
- Kabatepe, Erdal. Ben Binbaşı Ali Faik Bey. İstanbul: Genişletilmiş 3'ünü baskı, Mart 2023.
- Kemal, Mustafa. Arıburnu Muharebeleri Raporu. Ankara: Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı, 2011.
- Kemal, Mustafa. Arıburnu Savaşları. İstanbul: Örgün Yayınevi, 2005.
- Osmanlı Döneminde Askerî Okullarda Eğitim. Ankara: T.C. Millî Savunma Bakanlığı, 2000.
- Osmanlı Ordu Teşkilâtı. Ankara: T.C. Millî Savunma Bakanlığı, 1999.
- Ölmez, Adem. "1897 Osmanlı Yunan Savaşı'nda Epir Cephesinin Savaşın Sonucuna Etkileri." İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Şarkiyat Araştırma Merkezi, Şarkiyat Mecmuası, 2009.
- Özgür, Sadeddin. Gün Gün Çanakkale. İstanbul: Mostar Yayınları, 2021.
- Sotirovic', B. Vladislav. "From the Balkan History of Diplomacy and Politics." Vilnius: Lithuanian University of Educational Sciences Press, Edukologija, 2013.
- T.C. Millî Savunma Bakanlığı Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Önleyici İşler Daire Başkanlığı, Arşiv Hizmetleri Şube Müdürlüğü kaynakları.
- T.C. Millî Savunma Bakanlığı Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Arşiv ve Askeri Tarih Daire Başkanlığı kaynakları.

T.C. Millî Savunma Bakanlığı, Kara Kuvvetleri Komutanlığı, Personel Başkanlığı kaynakları.

The Australian War Memorial Research Centre. The Australian War Memorial. <<https://www.awm.gov.au/collection/C2732325>> www.awm.gov.au AWM25 367/126 - [Written records, 1914-18 War:] [Gallipoli]

Toker, Hülya. Çanakkale Muharebelerine Katılan Komutanların Biyografileri (Belge ve Fotoğraflarla). Ankara: Genelkurmay Personel Başkanlığı Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Daire Başkanlığı, 2017.

Türk Silahlı Kuvvetleri Tarihi, Balkan Harbi (1912-1913), III'üncü cilt, 1'inci kısım, Garp Ordusu, Vardar Ordusu ile Ustruma Kolordusu Harekât ve Muharebeleri. Ankara: Genelkurmay Başkanlığı, 1979.

Türk Silahlı Kuvvetleri Tarihi, Balkan Harbi, Osmanlı Devri (1912-1913), III'üncü cilt, 2'nci kısım, Garp Ordusu Yunan Cephesi Harekâtı. Ankara: Genelkurmay Başkanlığı, 1993.

World War I Çanakkale Campaign (June 1914-January 1916). Ankara: The Turkish General Staff Personnel Directorate, Military History and Strategic Studies Division Publications, 2015.

Zeyrek, Suat. "Birinci Balkan Savaşı Yenilgisinin İç ve Dış Sebepleri." (Yayımlanmamış Doktora Tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, 2012.

Atıf

Kabatepe, Erdal. "Ali Faik Bey", Çanakkale Savaşları Ansiklopedisi, Ed. Murat Karataş, İstanbul, Çanakkale Savaşları Enstitüsü Yayını (ISBN: 978-605-80897-7-8-), 2023

Erdal Kabatepe, "Ali Faik Bey", Çanakkale Savaşları Ansiklopedisi, Ed. Murat Karataş, İstanbul, Çanakkale Savaşları Enstitüsü Yayını (ISBN: 978-605-80897-7-8-), 2023.